

Αριθ. 39 / 5 / 2024

ΓΕΝΙΚΟ ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Ε Κ Θ Ε Σ Η

Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους
(άρθρο 75 παρ. 1 του Συντάγματος)

Στο σχέδιο νόμου του Υπουργείου Δικαιοσύνης «Ενίσχυση δικηγορικής ύλης: Ρυθμίσεις για τα κληρονομητήρια, τις αποδοχές και αποποιήσεις κληρονομιών, τις εγγραφές και τις εξαλείψεις συναινετικών προσημειώσεων υποθηκών και τις ένορκες βεβαιώσεις και για το Ταμείο Χρηματοδοτήσεως Δικαστικών Κτιρίων και την πληρωμή των υποθέσεων νομικής βοήθειας»

Α. Με το υπόψη σχέδιο νόμου προβλέπονται τα εξής:

ΜΕΡΟΣ Α΄

Καθορίζεται ο σκοπός και το αντικείμενο των προτεινόμενων διατάξεων που αποσκοπούν αφενός στην αποφόρτιση των δικαστηρίων, μέσω της μεταφοράς ύλης στους δικηγόρους, αφετέρου στη ρύθμιση θεμάτων του Ταμείου Χρηματοδοτήσεως Δικαστικών Κτιρίων (ΤΑ.Χ.ΔΙ.Κ.), σχετικά με την πληρωμή των αποζημιώσεων νομικής βοήθειας. (άρθρα 1–2)

ΜΕΡΟΣ Β΄

Επέρχονται τροποποιήσεις του Αστικού Κώδικα (Α.Κ., π.δ. 456/1984) και του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας (Κ.Πολ.Δ., π.δ. 503/1985), που αφορούν στην ενίσχυση της δικηγορικής ύλης. Μεταξύ άλλων:

1.α. Διενεργείται με πράξη δικηγόρου (σήμερα χορηγείται από ειρηνοδίκη) η έκδοση πιστοποιητικού για το κληρονομικό δικαίωμα (κληρονομητήριο), σύμφωνα με την οριζόμενη διαδικασία.

Προβλέπεται ότι, όταν το Δημόσιο, Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης, οργανισμοί κοινωνικής ασφάλισης ή λοιπά νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου υποβάλουν τη σχετική αίτηση μέσω του δικηγόρου που τα εκπροσωπεί, απαλλάσσονται από την καταβολή γραμματίου προείσπραξης, αλλά καταβάλουν το ήμισυ της προβλεπόμενης αποζημίωσης για τον δικηγόρο που εκδίδει την πράξη.

β. Επαναπροσδιορίζεται το πλαίσιο σχετικά με την παροχή κληρονομητηρίου.

γ. Αποτελεί τίτλο για την εγγραφή συναινετικής προσημείωσης υποθήκης και τίτλο για την εξάλειψη συναινετικής προσημείωσης υποθήκης, πέραν των ήδη προβλεπόμενων, και το πρακτικό που υπογράφεται υποχρεωτικά από τον δικηγόρο του δανειστή και του οφειλέτη της απαίτησης, κατά τα ειδικότερα οριζόμενα.

δ. Προσδιορίζεται η διαδικασία επιλογής και αντικατάστασης του δικηγόρου, στον οποίο ανατίθεται η έκδοση κληρονομητηρίου.

ε. Ορίζεται ότι οι μεταξύ του ειρηνοδικείου και του δικηγόρου επικοινωνίες και ανταλλαγές εγγράφων μπορούν να γίνονται και ηλεκτρονικά.

στ. Παρέχεται δυνατότητα άσκησης τριτανακοπής κατά των προαναφερόμενων πράξεων των δικηγόρων.

ζ. Ρυθμίζονται θέματα σχετικά με την πειθαρχική δίωξη δικηγόρου για τη μη άσκηση των καθηκόντων του σύμφωνα με τον Κώδικα Δικηγόρων και, αν καθ' υποτροπήν δεν εκδίδει την πράξη εμπροθέσμως, προβλέπεται δυνατότητα επιβολής των οριζόμενων πειθαρχικών ποινών. **(άρθρο 3-13)**

2.α. Καταργείται η δυνατότητα λήψης ενόρκων βεβαιώσεων ενώπιον ειρηνοδίκη και διατηρείται η δυνατότητα λήψης αυτών μόνο ενώπιον δικηγόρων ή συμβολαιογράφων.

Προβλέπεται ότι, όταν το Δημόσιο, ο.τ.α., οργανισμός κοινωνικής ασφάλισης ή λοιπά νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου λαμβάνουν ένορκη βεβαίωση, στο πλαίσιο δίκης που είναι διάδικοι, ενώπιον δικηγόρου, καταβάλλουν το ήμισυ της κατά νόμο αμοιβής του δικηγόρου ενώπιον του οποίου πραγματοποιήθηκε η λήψη της ένορκης βεβαίωσης.

β. Ο δικηγόρος, ενώπιον του οποίου δόθηκε ένορκη βεβαίωση, αποστέλλει ηλεκτρονικά την ένορκη βεβαίωση στον δικηγορικό σύλλογο, στον οποίο ανήκει και λαμβάνει ηλεκτρονική απόδειξη λήψης.

γ. Προστίθεται στον Πίνακα Αμοιβών Δικηγόρων αμοιβή, ύψους εβδομήντα πέντε (75) ευρώ, και στον Πίνακα Πάγιων Εισφορών εισφορά, ύψους τριών (3) ευρώ, προς τον Δικηγορικό Σύλλογο, για παράσταση σε ένορκη βεβαίωση ενώπιον συμβολαιογράφου ή δικηγόρου.

δ. Προβλέπεται αποκλειστική αρμοδιότητα συμβολαιογράφου ή δικηγόρου για λήψη ένορκης βεβαίωσης σε κάθε περίπτωση, κατά την οποία από τις κείμενες διατάξεις, εκτός των διατάξεων που αφορούν στις πολιτικές, ποινικές και διοικητικές δίκες, απαιτείται προς απόδειξη γεγονότος ένορκη βεβαίωση. **(άρθρο 14-17)**

3. Επιτρέπεται και στους δικηγόρους να προτείνουν την εξαίρεσή τους ή να εξαιρεθούν από οποιοδήποτε διάδικο, όταν εκδίδουν πράξεις σύμφωνα με τον Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας. **(άρθρο 18)**

ΜΕΡΟΣ Γ'

Εισάγονται ρυθμίσεις που αφορούν στη λειτουργία του Ταμείου Χρηματοδοτήσεως Δικαστικών Κτιρίων (ΤΑ.Χ.ΔΙ.Κ.) και μεταξύ άλλων:

1.α. Ρυθμίζονται θέματα σχετικά με την άσκηση των αρμοδιοτήτων του Προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου του Ταμείου.

β. Εξαιρείται το ΤΑ.Χ.ΔΙ.Κ. από την εφαρμογή της κείμενης νομοθεσίας (άρθρο πρώτο παρ. 1 της υποπαρ. ΙΑ.2 της παρ. ΙΑ, του ν.4254/2014), σχετικά με την υποχρέωση παρακράτησης των ληξιπρόθεσμων οφειλών προς τους ασφαλιστικούς οργανισμούς, κατά τη διαδικασία καταβολής των αποζημιώσεων των δικηγόρων υπηρεσίας, συμβολαιογράφων, δικαστικών επιμελητών και άλλων προσώπων, που παρέχουν υπηρεσίες στο πλαίσιο της παροχής νομικής βοήθειας σε πολίτες χαμηλού εισοδήματος, κατά παρέκκλιση κάθε γενικής ή ειδικής διάταξης. **(άρθρα 19, 20)**

2.α. Παρέχεται νομοθετική εξουσιοδότηση για τη σύσταση ομάδας εργασίας υπαλλήλων του Υπουργείου Δικαιοσύνης μέχρι είκοσι (20) ατόμων, έργο της οποίας είναι η εκκαθάριση και η διαδικασία εξόφλησης απαιτήσεων στο πλαίσιο χορήγησης νομικής βοήθειας στο ΤΑ.Χ.ΔΙ.Κ., για το οριζόμενο χρονικό διάστημα.

β. Στα μέλη της ανωτέρω ομάδας εργασίας, τα οποία εργάζονται πέραν του κανονικού ωραρίου απασχόλησης των εργασιμων ημερών και κατά τις εξαιρέσιμες ημέρες αργίας, τις απογευματινές και υπερωριακής νυχτερινής απασχόλησης ώρες, καταβάλλεται αμοιβή και η σχετική δαπάνη βαρύνει τον προϋπολογισμό του ΤΑ.Χ.ΔΙ.Κ. **(άρθρο 21)**

3.α. Προβλέπεται η δυνατότητα πληρωμής, σύμφωνα και με την εξαιρετική διαδικασία των άρθρων 69 (παρ.1-3) και 69Α του ν.5016/2023, των αποζημιώσεων στους δικηγόρους που παρείχαν υπηρεσίες στο πλαίσιο του συστήματος νομικής βοήθειας (ν.3226/2004), για τις οποίες έχουν εκδώσει ειδικά γραμμάτια σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Δικηγόρων για το χρονικό διάστημα από 1^η.1.2023 έως 31^η.12.2023, καθώς και σε αυτούς που έχουν εκδώσει ειδικά γραμμάτια κατά το χρονικό διάστημα από 1^η.1.2019 έως 31^η.12.2022, αλλά δεν έκαναν χρήση της προαναφερόμενης εξαιρετικής διαδικασίας, κατά τα ειδικότερα οριζόμενα.

β. Καθορίζεται ο τρόπος καταβολής του υπολοίπου ποσού (20%) των αποζημιώσεων στους δικαιούχους δικηγόρους, που έκαναν χρήση της εξαιρετικής διαδικασίας του άρθρου 69 του ν.5016/2023.

γ. Για τις προαναφερόμενες πληρωμές εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις του ανωτέρω νόμου (παρ. 4, το τρίτο και τέταρτο εδάφιο της παρ. 6 και η παρ. 7 του άρθρου 69 του ν. 5016/2023), σύμφωνα με τις οποίες τα καταβαλλόμενα ποσά της αποζημίωσης είναι ακατάσχετα εις χείρας του Δημοσίου ή τρίτων, δεν δεσμεύονται ούτε συμψηφίζονται με βεβαιωμένα χρέη των δικαιούχων δικηγόρων προς το Δημόσιο, τους ο.τ.α, ασφαλιστικά ταμεία

και λοιπά ν.π.δ.δ..

δ. Σε περίπτωση που διαπιστωθεί, στο πλαίσιο διενέργειας δειγματοληπτικού ελέγχου, ότι η καταβολή της αποζημίωσης έγινε χωρίς την πλήρωση των οριζόμενων προϋποθέσεων ή δεν απεστάλησαν τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, ο λήπτης της αποζημίωσης καλείται να επιστρέψει την αποζημίωση στο ΤΑ.Χ.ΔΙ.Κ. και, εφόσον δεν το πράξει, το σχετικό ποσό βεβαιώνεται ως οφειλή του στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. και εισπράττεται σύμφωνα με τον Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων. **(άρθρα 22-23)**

ΜΕΡΗ Δ' – Ε'

α. Παρέχεται νομοθετική εξουσιοδότηση για την εφαρμογή των ανωτέρω και συγκεκριμένα, σχετικά με τον καθορισμό, μεταξύ άλλων, του ύψους της αποζημίωσης των δικηγόρων στους οποίους ανατίθεται η διενέργεια των προαναφερόμενων πράξεων.

β. Παρατίθενται οι μεταβατικής ισχύος και οι καταργούμενες διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας. **(άρθρα 24-26)**

Β. Από τις προτεινόμενες διατάξεις προκαλούνται σε βάρος του κρατικού προϋπολογισμού και του προϋπολογισμού λοιπών φορέων της Γενικής Κυβέρνησης [οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης (ο.τ.α.), Ηλεκτρονικός Εθνικός Φορέας Κοινωνικής Ασφάλισης (ε-Ε.Φ.Κ.Α), Εθνικός Οργανισμός Παροχής Υπηρεσιών Υγείας (Ε.Ο.Π.Υ.Υ.) Ταμείο Χρηματοδοτήσεως Δικαστικών Κτιρίων (ΤΑ.Χ.Δ.Κ.) και λοιπά νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου], τα ακόλουθα οικονομικά αποτελέσματα:

1. Δαπάνη του κρατικού προϋπολογισμού και προϋπολογισμού των ο.τ.α., οργανισμών κοινωνικής ασφάλισης και λοιπών ν.π.δ.δ., από την καταβολή αποζημίωσης στους δικηγόρους, σε περίπτωση που το Δημόσιο, ο.τ.α., οργανισμός κοινωνικής ασφάλισης ή λοιπά ν.π.δ.δ.: i) τους αναθέτουν την έκδοση κληρονομητηρίου και ii) λαμβάνουν ένορκη βεβαίωση ενώπιον δικηγόρου. **(άρθρα 3, 14, 15, 24)** Η εν λόγω δαπάνη εξαρτάται από πραγματικά γεγονότα και από την έκδοση σχετικής κανονιστικής πράξης, με την οποία θα καθοριστεί το ύψος της ανωτέρω αμοιβής.

2. Εφάπαξ δαπάνη του προϋπολογισμού του ΤΑ.Χ.ΔΙ.Κ. από την καταβολή:

α) αμοιβής στα μέλη της ομάδας εργασίας που θα συσταθεί για την εκκαθάριση και εξόφληση των απαιτήσεων των προσώπων, που παρέχουν υπηρεσίες στο πλαίσιο χορήγησης νομικής βοήθειας. **(άρθρο 21)** Η εν λόγω δαπάνη εξαρτάται από την έκδοση της σχετικής κανονιστικής πράξης, με την οποία θα καθοριστεί το ύψος της ανωτέρω αμοιβής,

β) αποζημίωσης σε δικηγόρους, που παρείχαν υπηρεσίες στο πλαίσιο παροχής νομικής βοήθειας, για το οριζόμενο χρονικό διάστημα. **(άρθρο 22)** Το ύψος της δαπάνης αυτής, σύμφωνα με στοιχεία του αρμόδιου Υπουργείου, για

ποσά, ως προς τα οποία δεν έχει εκδοθεί φορολογικό στοιχείο, ανέρχεται στο ποσό των **15,3 εκατ. ευρώ**, χωρίς Φ.Π.Α., εκ των οποίων 10,6 εκατ. ευρώ δεν έχουν προβλεφθεί στον εγκεκριμένο για το 2024 προϋπολογισμό του ΤΑ.Χ.ΔΙ.Κ. Η εν λόγω δαπάνη ενδέχεται να περιορίζεται κατά το ποσό που οι δικαιούχοι δικηγόροι επιστρέψουν τη ληφθείσα αποζημίωση, σε περίπτωση που δεν προσκομίσουν τα απαιτούμενα δικαιολογητικά ή δεν πληρούνται οι οριζόμενες προϋποθέσεις.

3. Απώλεια εσόδων του προϋπολογισμού του e-Ε.Φ.Κ.Α. και του Ε.Ο.Π.Υ.Υ., λόγω της εξαίρεσης του ΤΑ.Χ.ΔΙ.Κ. από την υποχρέωση παρακράτησης των ληξιπρόθεσμων οφειλών προς τους ασφαλιστικούς οργανισμούς, κατά τη διαδικασία καταβολής των αποζημιώσεων των δικηγόρων υπηρεσίας, συμβολαιογράφων, δικαστικών επιμελητών και άλλων προσώπων, που παρέχουν υπηρεσίες στο πλαίσιο της παροχής νομικής βοήθειας σε πολίτες χαμηλού εισοδήματος. **(άρθρο 20)** Το ύψος της ανωτέρω απώλειας εσόδων εξαρτάται από πραγματικά περιστατικά.

4. Απώλεια εσόδων του κρατικού προϋπολογισμού και του προϋπολογισμού του e-ΕΦΚΑ, των ο.τ.α., του Ε.Ο.Π.Υ.Υ. και των λοιπών ν.π.δ.δ., κατά περίπτωση, από το ακατάσχετο, τη μη δέσμευση και τον μη συμψηφισμό της καταβαλλόμενης αποζημίωσης σε δικηγόρους, στο πλαίσιο παροχής νομικής βοήθειας για το οριζόμενο χρονικό διάστημα, για οφειλές των δικαιούχων προς το Δημόσιο, τους ο.τ.α., ασφαλιστικά ταμεία και λοιπά ν.π.δ.δ. **(άρθρο 22)** Το ύψος της ανωτέρω απώλειας εσόδων εξαρτάται από πραγματικά περιστατικά.

Αθήνα, 1 Μαρτίου 2024

Η Γενική Διευθύντρια

Ιουλία Γ. Αρμάγου